

JAVNO ZDRAVSTVO

Prevenција raka vrata maternice i drugih bolesti koje uzrokuje HPV – aktivnosti udruge „Sve za nju“ u povodu Tjedna prevencije raka vrata maternice

Udruga „Sve za nju“ već niz godina obilježava Tjedan prevencije raka vrata maternice te brojnim aktivnostima promiče važnost brige o vlastitom zdravlju i educira žene svih dobi i širu javnost o prevenciji opasnih bolesti uzrokovanih humanim papiloma virusom (HPV), ujedno i glavnim uzročnikom raka vrata maternice. U 2019. u Hrvatskoj je obilježen 13. tjedan prevencije raka vrata maternice (engl. *2019 Cervical Cancer Prevention Week*) uz nekoliko javnih događanja u organizaciji Udruge „Sve za nju“.

Javna tribina „Biser mudrosti“

U Udruzi je 23. siječnja 2019. održana javna tribina „Biser mudrosti“ naziva „Testiranje na HPV“. Tribinu su organizirali Udruga „Sve za nju“, Hrvatski zavod za javno zdravstvo, Klinički bolnički centar Zagreb i Institut „Ruder Bošković“, uz podršku ICCPA (engl. *International Cervical Cancer Prevention Association*). Organizatori su u prvi plan stavili testiranje na HPV s obzirom da će takav test biti uključen u Nacionalni program za rano otkrivanje raka vrata maternice i dio je unaprjeđivanja organiziranog probira raka vrata maternice.

Tribinu je otvorila predstavica bolesnica Manda Janjić te naglasila važnost odaziva žena na kontrolne preglede i destigmatizaciju oboljelih. Tijekom skupa govorili su i stručnjaci dr. sc. Magdalena Grce, dr. Dinka Nakić, mr. sc. Višnja Matković te Ljiljana Vukota iz Udruge „Sve za nju“.

„Liječnici kakvi želimo biti“

U suradnji sa Studentskom sekcijom za ginekologiju i opstetriciju Medicinskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu i mentorom sekcije prim. dr. sc. Joškom Zekanom, Udruga „Sve za nju“ je 24. siječnja 2019. organizirala tribinu „Liječnici kakvi želimo

Tijekom 2019. u Hrvatskoj je obilježen 13. tjedan prevencije raka vrata maternice uz nekoliko javnih događanja u organizaciji Udruge „Sve za nju“. Dana 23. siječnja održana je tribina „Testiranje na HPV“, a 24. siječnja tribina „Liječnici kakvi želimo biti“ o holističkom pristupu bolesnicama, važnosti komunikacije i brizi o kvaliteti života bolesnika. Udruga je uz podršku HZZJZ-a pokrenula kampanju „Druga prilika“ – Besplatna prevencija raka uzrokovanog HPV-om dostupna i srednjoškolcima! Želja je bila potaknuti adolescente na informiranje i razgovor s roditeljima i liječnicima školske medicine o cijepljenju protiv HPV-a. Od veljače do svibnja održano je i deset tribina u nekoliko županija.

Ljiljana Vukota, mag. psih.,

Udruga „Sve za nju“, Zagreb

dr. sc. Magdalena Grce, znanstvena savjetnica u trajnom zvanju,

Institut „Ruder Bošković“, Zagreb

Druga prilika

Znaš li da se cijepljenjem možeš zaštititi od infekcije i bolesti koje uzrokuje HPV?

INFORMIRAJ SE!

Udruga „Sve za nju“ je uz podršku Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo pokrenula javnozdravstvenu kampanju „Druga prilika“ – Besplatna prevencija raka uzrokovanog HPV-om dostupna i srednjoškolcima! Želja organizatora je bila potaknuti adolescentice i adolescente na informiranje i razgovor s roditeljima i liječnicima školske medicine o mogućnosti cijepljenja protiv HPV-a

biti“. Tema je bila holistički pristup bolesnicama, važnost komunikacije i briga o kvaliteti života bolesnika, a poruka skupa „Ne liječimo bolest, već čovjeka“.

Već kao studenti, budući mladi liječnici susreću se s onkološkim bolesnicima kojima je prijeko potrebna psihološka podrška u borbi sa zloćudnim bolestima. Otvorena komunikacija i holistički pristup moraju biti neizostavan dio liječenja, zaključili su studenti medicine, koji prije ulaska u zdravstveni sustav žele unaprijediti komunikacijske vještine u odnosu s pacijentima. Budući su liječnici o važnosti izgradnje povjerenja u odnosu liječnika i pacijenta

te potrebe za dodatnim unaprjeđenjem brige o onkološkim bolesnicima razgovarali s voditeljicom Centra za psihološku pomoć „Sve za nju“ Ljiljanom Vukota, terapeutkinjom Ljiljanom Šerman i Sanjom Dolanski Babić te Mandom Janjić i Zrinkom Ulovec, ženama koje su liječile rak.

Kampanja „Druga prilika“

Uz redovite preventivne preglede i organizirani probir, glavno oružje u borbi protiv raka vrata maternice i drugih bolesti uzrokovanih HPV-om je cijepljenje protiv HPV-a, koje se u Hrvatskoj provodi posljednjih 11 godina, a od 2015. je u kalendaru cijepljenja kao neobavezno i prepo-

Na javnoj tribini „Biser mudrosti“ organizatori su u prvi plan stavili testiranje na HPV s obzirom da će takav test biti uključen u Nacionalni program za rano otkrivanje raka vrata maternice i dio je unaprjeđivanja organiziranog probira raka vrata maternice

Tema tribine „Liječnici kakvi želimo biti“ je bila holistički pristup bolesnicima, važnost komunikacije i briga o kvaliteti života bolesnika, a poruka skupa „Ne liječimo bolest, već čovjeka“

Sudionici javne tribine o HPV-u u Sisku
 Dijana Mayer, Željka Josić, Ljiljana Vukota,
 Ivana Popek i Inoslav Brkić

ručeno cjepivo za djevojčice i dječake u osmom razredu osnovne škole.

Prije Tjedna prevencije raka vrata maternice objavljena je vijest da se u Hrvatskoj besplatno mogu cijepiti sve učenice i učenici srednje škole do kraja lipnja 2019. (<https://www.hzjz.hr/aktualnosti/cijepljenje-protiv-humanog-papiloma-virusa-hpv-2018-2019/>). Potaknuta odlukom o proširenju cjepne populacije, Udruga „Sve za nju“ je uz podršku Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo pokrenula javnozdravstvenu kampanju „Druga prilika“ - Besplatna prevencija raka uzrokovanog HPV-om dostupna i srednjoškolcima! Želja organizatora je bila potaknuti adolescentice i adolescente na informiranje i razgovor s roditeljima i liječnicima školske medicine o mogućnosti cijepljenja protiv HPV-a. Cjepivo protiv HPV-a je cjepivo protiv raka i pruža jedinstvenu mogućnost prevencije opasnih bolesti uzrokovanih tim virusom od kojih obolijevaju žene i muškarci.

U sklopu javnozdravstvene kampanje „Druga prilika“, organizirane su javne tribine o cijepljenju protiv HPV-a i zaštite koju cjepi-

vo pruža protiv čak šest vrsta raka. Ciljne skupine bili su srednjoškolci, roditelji djece u dobi za cijepljenje, stručnjaci i prosvjetni radnici. Nedovoljna informiranost o sigurnosti cjepiva i zaštiti koju ono donosi, brojne zablude i predrasude o HPV infekciji te dezinformacije koje plasira *antivaccination lobby* glavni su razlozi suzdržanosti kod donošenja odluke o cijepljenju, što pokazuju i istraživanja provedena o toj temi (<https://www.zagreb.hr/predstavljanje-rezultata-istrazivanja-o-stavovima-138633>). Zato je važno roditelje educirati o prednostima cijepljenja protiv HPV-a kako bi mogli donijeti informiranu odluku o zdravlju svoje djece. Kampanja se provodila putem Facebook stranice „Sve za nju“ i javnih tribina u gradovima širom Hrvatske. Tribine su dobile podršku gradskih i županijskih uprava, saborskih zastupnika, a predavanja su pokrivala područje epidemiologije, informacije o HPV-u i bolestima koje uzrokuje, sigurnosti cjepiva, popratne pojave cijepljenja, savjete djeci i roditeljima, rezultate procijepljenosti u svijetu i drugo. U sklopu kampanje prikazan je edukativni

video „Što treba znati o raku vrata maternice“: <https://www.youtube.com/watch?v=eK-9Urm6HmE>.

Edukativne tribine u gradovima Hrvatske

Od veljače do svibnja održano je deset tribina u gradovima nekoliko županija (Orahovica, Zagreb, Topusko, Hrvatska Kostajnica, Novska, Kutina, Karlovac, Dubrovnik, Split i Gospić). Sudionici su bili srednjoškolci, prosvjetni radnici, roditelji, liječnici, članovi i predstavnici udruga, predstavnici gradskih i županijskih vlasti. Predavač iz Udruge „Sve za nju“ bila je psihologinja Ljiljana Vukota, iz Hrvatskog zavoda za javno zdravstvo dr. sc. Dijana Mayer, a na svakoj tribini treći predavač je bila liječnica školske medicine iz županijskog zavoda za javno zdravstvo.

Za potrebe tribina i komunikaciju putem društvenih mreža izrađivani su prigodni poster, njih oko 30. Tribina u Zagrebu je snimana, a snimka je postavljena na Youtube kanalu: <https://www.youtube.com/watch?v=SlvIJ8ruIrA>.